

VALTAKUNNALLINEN EVANKELIUMIJUHLA TURUSSA

Messu su 1.7. klo 10.00

Olli Koskenniemi, Evankeliumijuhlan pääsihteeri

Saarna

Jo Jeesuksen aikaan osattiin melko hyvin ennustaa säätä muutama päivä eteenpäin. Tutkittiin tuulen suuntaa, sillä mereltä päin nousivat sateet kun taas aavikolta puhaltava tuuli toi helteet mukanaan. Jeesus on juuri moittimassa kuulijoitaan siitä, että he kyllä ovat hyviä sääennustajia, mutta eivät osaa tehdä oikeita johtopäätöksiä Jumalan toiminnasta heidän keskuudessaan.

Vähän aikaisemmin Jumala oli lähettänyt Johannes Kastajan kutsumaan ihmisiä kääntymään pois Jumalan tahdon vastaisilta teiltä, turvautumaan Jumalan antamaan mahdollisuuteen syntien anteeksiannon välittämässä kasteessa. Johannes julisti viimeisen tuomion olevan tulossa ja sanoi: *”Nyt on jo kirves pantu puun juurelle. Jokainen puu, joka ei tee hyvää hedelmää, kaadetaan ja heittää tuleen.”*

Jos jo Jeesuksen edelläkävijä Johannes Kastaja oli ajan merkki, jonka toiminnasta olisi pitänyt osata tehdä oikeat johtopäätökset, oli Jeesus ja hänen toimintansa sitä vielä enemmän. Jeesusta tultiin kyllä välillä kuulemaan suurinkin joukoin, mutta tämä ei Jeesuksen toivomalla tavalla vaikuttanut kuulijoissa ja heidän elämässään. Kuulijat jäivät entisiin asenteisiinsa ja elämäntapoihinsa eivätkä hakeneet uutta suuntaa elämälleen. Jumalan kutsu kaikui valitettavan usein kuuroille korville.

Jeesus oli puhumassa tällaisista asioista, kun hän saa kesken kaiken kuulla kahdesta järkyttävästä tapahtumasta Jerusalemissa. Roomalaisten käskynhaltija, myöhemmin Jeesuksen ristiinnaulitsemista tunnettu Pontius Pilatus oli surmauttanut joukon Jerusalemin temppelissä uhraamassa olleita galilealaisia pitäessään heitä kapinallisina. Toisaalla Jerusalemissa Siiloan alueella oli taas torni sortunut ja murskaannut alleen kahdeksantoista kaupunkilaista. Järkyttyneet jerusalemlaiset kyselivät olivatko tällaisen lopun elämälleen saaneet muita syntisempiä ja näin ansainneet tällaisen rangaistuksen. Roomalaiskirjeessään apostoli Paavalikin opettaa selvästi: *”synnin palkka on kuolema.”* Jeesus vastaa näihin kysymyksiin selvästi ja yksinkertaisesti: eivät nuo näin kuolleet olleet muita syntisempiä, mutta samanlainen kohtalo, vielä vakavampikin, uhkasi kaikkia kuulijoita.

Muutamia koskeneet järkyttävät tapahtumat olivat siis varoitus kaikille. Yhtäkkiä Jumalan antama aika päättyy. Vanha ja karu sanonta kuuluu: myöhäistä on katumus kuoleman jälkeen. Tästä Jeesus nyt varoittaa: Yhtä lailla te kaikki olette tuhon omia, ellette käänny. Jeesuksen varoituksen painopiste on sanoissa ”te kaikki”. Joka ainut ansaitsee Jumalan rangaistuksen täällä ajassa ja viimeisellä tuomiolla. Meikin saamme jatkuvasti kuulla ja lukea hirvittävästä kuolemantapauksista, jotka Kaikkivaltiaan sallimina järkyttävät meitä. Niihinkin liittyvät Jeesuksen sanat: eivät näin kuolleet olleet muita syntisempiä, mutta samoin me hukumme, ellemmme käänny.

Tänään joudumme kohtaamaan polttavan kysymyksen: pitääkö minunkin käännyä. Osaamme jo vastata tähän Jeesuksen opetuksen perusteella: yhtä lailla te kaikki olette tuhon omia, ellette käänny.

Koko Raamatun, sekä Uuden että Vanhan testamentin, koko Kristuksen kirkon julistuksen pääkohta on kutsu kääntymään. Kääntymisestä kaikki alkaa ja meitä kutsutaan päivittäin kääntymään ja katumaan. Jeesuksen varoitukset ja kutsu koskevat siis tänään meitä jokaista.

Monet meistä ovat jo pitkään olleet mukana siellä, missä Jumalan sanaa julistetaan ja missä kirkko toimii. Jotkut ovat ehkä vastikään löytäneet tien Jeesuksen yhteyteen esimerkiksi rippikoululeirillä. Varmaan joukossamme on niitäkin, jotka vielä kyselevät ikään kuin ulkopuolisina, mitä Jeesuksella olisi hänelle tarjottavana.

Ehkä yllätyt, kun kerron että kutsu kääntymään on syntisyytemme osalta hämmästyttävän samanlainen meille kaikille riippumatta siitä, miten kauan olemme olleet Jeesuksen seurassa. Apostoli Paavali varoittaa toistuvasti kokeneitakin kristittyjä samoista synneistä. Joista he olivat jo luopuneet kristityiksi kääntymään. Erityisesti kolmeen asiaan piti uudelleen ja uudelleen kiinnittää huomiota. Nämä asiat olivat lähimmäisen rakastamisen puute, rikkauden vaara ja seksuaalielämään liittyvät Jumalan tahdon vastaisuudet.

Kaikki nämä kolme asiaa nousevat ihmisen itsekkyydestä ja itsekkäistä nautinnon pyrkimyksistä. Kun ajatellaan vain omaa parasta, kun tavoitellaan mahdollisimman paljon tämän maailman hyvyttä eikä tahdota taipua Jumalan antamiin neuvoihin moraalissa ja seksuaalietiikassa, unohtuu lähimmäinen oman edun tavoittelussa. Se mikä tuntuu hyvältä ja tavoittelemisen arvoiselta, ei suinkaan aina ole oikein eikä Jumalan tahdon mukaista. Kun tutkimme itseämme Jumalan sanan valossa ja jääme kiinni synnistä, kyselemme epätoivoisina, miten voimme täyttää Jeesuksen vaatimuksen kääntymisestä, kun kristillisen elämän alkuvaiheessa ja jo pitkälle Jeesuksen seurassa kulkeneet jäävät kiinni samoista synneistä.

Keskeisen luterilaisen opetuksen mukaan ihminen pysyy koko elämänsä ajan syntisenä. Joka päivä poikkeamme Jumalan tahdosta ja teemme syntiä tietien ja tietämättämme, tahtoen ja tahtomattamme. On hyvä tutkia itseään ja omaa kristillistä elämäänsä apostolin antamien ohjeiden mukaan: olenko minä ollut itsekäs enkä ole rakastanut lähimmäistäni niin kuin itseäni. Onko rikkauden tavoittelu ohjannut elämäni niin, että Jumalan valtakunnan asiat ovat jääneet sivuseikoiksi. Oletko ollut ajatuksin, sanoin ja teoin uskollinen vaimollesi tai miehellesi tai onko seksuaalielämäsi muuten ollut Jumalan sanan antamien ohjeiden mukaista.

”Yhtä lailla te kaikki hukutte, ellette käännä.” Kun huomaamme, että synti turmelee elämäämme emmekä ole osanneet ja osaa siitä irtautua, tulemme epätoivoisiksi. Kääntymisemme ei onnistu, emme pääse eroon synnistä ja omatuntonne syyttää meitä. Paavali kertoo näistä samoista tunnoista Roomalaiskirjeen seitsemännessä luvussa näin: *”Minä olen turmeltunut ihminen, synnin orjaksi myyty.”* *”Minua hallitsee tällainen laki: haluan tehdä hyvää, mutta en pääse irti pahasta.”* Oman elämän parantelu voi joskus pitkänkin aikaa onnistua, mutta valmista siitä ei koskaan tule. Lankeemus, joskus suurikin, on pian edessä, ja on aloitettava aivan alusta.

Jumalan lain vaatimukset ja oman elämän parantelu eivät kuitenkaan voi saada aikaan Jumalan vaatimusta kääntymisestä. Meiltä puuttuu vaadittava tahto ja kyky ja Jumalan laki vain kertoo sen, millaisia meidän tulisi olla, mutta ei anna voimaa elämämme muuttamiseen. Emme yksinkertaisesti kykene kääntymään ja saamaan asioitamme kuntoon Jumalan Kaikkivaltiaan ja kaikennäkevän Jumalan kanssa.

Jumalan lain tehtävänä on osoittaa meidät syntisiksi ja mahdottomiksi. Ei meillä ole voimaa luopua synnistä ja muuttaa elämämme Jumalan tahdon mukaiseksi. Joudumme taas tulemaan Jumalan eteen häpeillen tunnustamaan syntimme ja puutteemme. Millä perusteella voimme ja uskallamme näin tehdä?

Koska meidän Jumalamme on kaikkivaltias ja armollinen Jumala. Juhlamme tunnus ”Armo riittää” löytyy laulukirjasta Siionin Kannel: *”Sen tiedän nyt vain, sen että armo riittää, Kristuksen verta siitä tahdon kiittää. Kun mennyt on muu, niin luottaa uudestaan armoosi saan niin rajattomaan.”* (SK 342) kertosaie Jumalan edessä ei mikään meidän ihmisten varassa oleva voi kestää. Tarvitaan jotain paljon enemmän kuin se, minkä me voimme saada aikaan. Ainoa, mikä meitä voi auttaa, on Jumalan mittamaton ja käsittämätön armahdus, kun hän lähetti maailmaan Poikansa maksamaan syntivelkamme.

Presidentti Koivistolta kysyttiin kerran televisiohaastattelussa, miksi hän oli armahtanut selvästi enemmän elinkautisvankeja kuin seuraajansa. Presidentti vastasi: ”Ne ovat olleet armahduksia, eikä niitä voi eikä tarvitse perustella”. Jumala on aivan perusteetta armahtanut sinutkin Pojassaan Jeesuksessa Kristuksessa.

Ei meistä ole kääntymään eikä korjaamaan elämäämme. Mutta se mitä me emme osaa tehdä, sen Jeesus Vapahtajamme on tehnyt täysin valmiiksi meidän puolestamme. Hän otti synnittömänä kantaaksensa meidän syntivelkamme ja suostui ristinkuolemaan vapauttaakseen meidät synnin ja kuoleman vallasta. Tätä lahjaa Jeesus tarjoaa meille omistettavaksi pelkästä armosta, ilmaiseksi uskon kautta häneen.

Kutsuessaan meitä armon yhteyteen ja sen omistamiseen meidän Herramme käyttää armonvälineitä eli Pyhää Sanaansa ja sakramenteja, eli kastetta ja ehtoollista. Kun Jumalan Sanassaan ilmoittama pyhä tahto osoittaa meidät syntisiksi ja tekee epätoivoisiksi, hänen samassa Sanassaan ilmoittama evankeliumi ja armo tekevät meidät vapaiksi ja vie meidät armon osallisuuteen. Jeesus sanoo sinulle: *”Poikani/tyttäreni, sinun syntisi annetaan sinulle anteeksi.”* Jo kasteessamme tulemme osalliseksi Jeesuksen armotyöstä: hän antaa syntimme anteeksi, liittää meidät oman pyhyytensä ja puhtautensa yhteyteen. Ehtoollispöydässä hän jakaa meille syntien anteeksiantamisen lahjaa leivässä ja viinissä, ruumiissaan ja veressään. Se, mikä meiltä kerta kaikkiaan puuttuu, sen saamme Jeesukselta armosta ja lahjaksi aivan ilmaiseksi. Vanha kansa puhui autuaasta vaihtokaupasta: Kristus ottaa meiltä pois kaiken saastaisen ja kelvottoman eli syntimme ja puutteemme ja antaa niiden tilalle oman pyhyytensä ja puhtautensa.

Mihin sitten jää kutsu kääntyä ja näin välttyä tuhosta? Ei mihinkään. Se on oikeastaan vielä polttavampi, kun ymmärrämme Jumalan aikaansaavan sen armonsa kautta. Koska Jumala kutsuu sinua sanassaan ja sakramenteissa armahtaakseen ja ottaakseen sinut omaksesi, ethän vain sulje korviasi.

Kahden syntisen välillä voi lopulta olla valtava ero. Toisen Jumala on löytänyt ja hän elää nauttien uskossa syntien anteeksiannosta, toinen yhtä suuri syntinen on vaarassa hukkaa synteihinsä ilman yhteyttä Herraansa ja Vapahtajansa kääntymättömänä. Ihmisellä on kaksi vaihtoehtoista määränpäättä: taivas tai helvetti sen mukaan kuin Vapahtaja tunnustaa hänet omakseen. Armo on uskon kautta Vapahtajaan tarjolla jokaiselle ilman erotusta. Ethän vain hylkää sitä.

Joku voisi ajatella, ettei ole kiirettä kääntyä ja tulla armosta osalliseksi. Minullekin on eräs keskustelukumppanini suoraan sanonut, että hän haluaisi elää maailmassa mahdollisimman pitkään ja sitten vanhuudessa kääntyä ja saada syntinsä anteeksi. Yksin tämän päivän evankeliumitekstin ankarat sanat *"yhtä lailla te kaikki hukutte, ellette käännny"* osoittavat sen, ettemme voi laskelmoida Jumalan meitä puhutellessa ja kutsuessa. Armonaika on joka tapauksessa rajattu jokaisen ihmisen kohdalla.

Eräs vasta vanhempana uskon tielle lähtenyt arvioi elämäänsä aivan toisin kuin tuo toinen, joka halusi viihtyä maailman tiellä mahdollisimman pitkään. Hän toivoi saavansa viettää täällä ajassa vielä mahdollisimman monta vuotta, koska hänen alkuelämänsä oli mennyt hukkaan ja vasta Jeesuksen seurassa elämä oli onnellista ja mielekästä. Usko minua: tämä ystävänäni on täysin oikeassa.

Evankeliumitekstiä selitettäessä ei ole tärkeää vain katsoa mitä tekstin edellä on tapahtunut. Näinhän teimme tämän saarnan alussa. On myös katsottava, mitä tekstin jälkeen kerrotaan. Kuultuaan Jerusalemissa tapahtuneista hirveästä onnettomuudesta ja veriteosta Jeesus kertoo vertauksen viinipuusta, joka ei ollut tuottanut hedelmää kolmeen vuoteen. Isäntä antoi puutarhurilleen käskyn hakata se pois. Puutarhuri tarjoutui kuitenkin pitämään siitä vielä entistäkin parempaa huolta vuoden verran. Jos puu ei sen jälkeenkään kantaisi hedelmää, silloin se tulisi kaataa. Kirkko on nähnyt tässä taivaallisen keskustelun Isän Jumalan ja Pojan välillä: Poika tahtoo armahtaa vielä sen jälkeenkin kuin Isän kärsivällisyys alkaa jo olla lopussa.

Kukin meistä voi omalla kohdallaan kysellä, onko Jumala osoittanut juuri minulle kärsivällisyyttään ja voisinko väittää, että oma armonaikani ei jo olisi ollut poikkeuksellisen pitkä. Toisessa Pietarin kirjeessä sanotaan lyhyesti mutta selvästi: *"Pitäkää sitä pelastuksenanne, että Jumala on kärsivällinen."* (2. Piet. 3.15)

Jumalan kärsivällisyyden ainoa tavoite on saada sinut kääntymään puoleensa, jotta hän voisi armahtaa sinut. Kuule siis Jumalan vakava kutsu, juuri nyt. Paavali kehottaa 2. Korinttilaiskirjeensä kuudennen luvun alussa: *"Jumalan työtovereina me vetoamme teihin: ottakaa Jumalan armo vastaan niin, ettei se jää turhaksi. Hänhän sanoo: – oikealla hetkellä olen kuullut sinua, pelastuksen päivänä olen tuonut sinulle avun. Juuri nyt on oikea hetki, juuri nyt on pelastuksen päivä."* (2. Kor. 6. 1-2)